

SOMMAREN 2020

Vänsterbladet

• INFORMATIONSBLAD FRÅN VÄNSTERPARTIET ESKILSTUNA • NR 3

Kommunen säljer Carinas bostad

**Vad händer nu?
Lärdomar av pandemin**

**Bostaden som
social rättighet**

**Heimstaden -
möt din nya hyresvärd**

V

FOTO: JOHN SKARIN

Vad händer nu?

Vi har inte sett slutet på Coronapandemin, men frågan är om vi redan nu har lärt oss något av den?

Under en period öppnades ögonen på många. Alla ropade efter statens hjälp och gör det fortfarande. Staten har en enormt viktig roll att spela i kriser. Problemet är dock att nedmonteringen av vår välfärd har pågått under så lång tid att vi inte längre är rustade för denna krishantering. Vi har varnat för detta länge och nu lyssnar betydligt fler på budskapet att det krävs mer resurser inom en rad olika områden.

Vi behöver fler vårdplatser och mer vårdpersonal. Vi behöver en äldreomsorg som inte är på bristningsgränsen och en personalstyrka med trygga anställningar. Orden har delats ut från vänster till höger bland partierna, men det är inte ord som hjälper, det är handling. Då kan man inte komma dragandes med skattesänkningar och tro att man samtidigt kan se till att undersköterskan får en ny kollega. I skrivande stund är det precis vad som sker. Regeringen förhandlar just nu med januaripartierna om ytterligare skattesänkningar. Vi måste se till att de vaknar upp och ser den verklighet som vi andra befinner oss i.

Det är en verklighet där bristerna är mer än påtagliga. Smittspridningen inom delar av äldreomsorgen är inte annat än ett misslyckande. **Äldreomsorgen har för lite personal, otillräckliga resurser och står helt utan lager för skyddsutrustning.** Detta har gjort äldreomsorgen oerhört sårbar. Personalen har många gånger gjort ett fantastiskt jobb, ansvaret ligger på de som fördelar resurserna, på politiken och de privata aktörerna.

Vården och omsorgen har idag inte de resurser som krävs. År efter år av nedskärningar har lämnat oss sårbara. Det krävs vänsterpolitik för att lösa situationen. Fler arbetskamrater, rätt till utbildning och trygga anställningar så att man kan sjukskriva sig och vågar säga ifrån. Systemet med privatiseringar och vinstuttag i vården är ohållbart och måste bort. Pandemin har visat att Sverige som land behöver göra helt nya satsningar på vård och äldreomsorg.

Det som också blir tydligt i pandemin är att många människor blivit av med sina jobb. Arbetslösheten i Eskilstuna var tyvärr redan hög och krisen har inte gjort situationen bättre.

Samtidigt så vet vi att inom en rad yrken råder det brist på arbetskraft. Trycket med ansökningar till Mälardalens högskola har aldrig varit större och vilket är bra, men vi måste göra mer. Vi behöver utöka den kommunala delen av SFI, så att vi kan säkerställa att den håller kvalitet, satsa ännu mer på yrkesutbildningar som riktar sig mot de yrken där bristen på personal är som störst och vi måste arbeta med att stötta människor att gå klart sin utbildning.

Kriser kan få människor att tänka om och prioritera annorlunda. Tyvärr verkar det inte gälla Socialdemokraterna, Moderaterna och Centerpartiet som mitt i en brinnande pandemi står fast vid att man vill sälja 577 kommunala hyreslägenheter.

Vid en försäljning är en av de mest allvarliga konsekvenserna att man som kommun helt tappar kontrollen över bostäderna. I det här fallet säljer man bostäder med lägre hyror. I kommunen byggs det, men det är nya bostäder med höga hyror. En kommun är ansvarig för att människor ska kunna ha någonstans att bo. Då gäller det alla, inte bara det med stora plånböcker. En försäljning ger en tillfällig intäkt, men på sikt förlorar kommunen både pengar och kontrollen över bostäderna. En ny ägare kan sälja vidare, lyxrenovera och höja hyror. Andelen lägenheter med lägre hyror i Eskilstuna minskar, trots att andelen låginkomsttagare är densamma. Sakta men säkert försöker man byta ut befolkningen. Fokus ligger inte på alla eskilstunabor, utan bara på den rikare andelen.

Ännu är beslutet inte slutgiltigt. Det är på kommunfullmäktige den 17 september som det avgörs. De politiker som sitter där är ytterst ansvariga för utförsäljningen. Du kan fortfarande vara med och påverka. Tala om för dina folkvalda vad du tycker om det här!

Lösningarna på den pandemi och katastrof vi befinner oss mitt i handlar om att trygga människors hälsa, hem och arbete. Det är tydligt att om man vill göra det krävs vänsterpolitik. Vi har ännu inte hela bilden klar över allt som behöver ske för att vi ska stå bättre rustade. Det vi vet är att vård- och omsorg behöver mer resurser och bättre villkor för personalen, att vi måste satsa på utbildning för att fler ska kunna få jobb och att vi inte kan sälja kommunala bostäder med rimliga hyror. Vi ska snarare bli bättre på att bygga billigare bostäder, så att fler har råd med ett hem.

Maria Chergui

Gruppledare, Vänsterpartiet Eskilstuna

Bostaden som social rättighet –

inte handelsvara.

Under 1930-1940-talet lades grunden för den nya svenska bostadspolitiken där målet var att minska trångboddheten och bostadsbristen och att höja bostadsstandarden som tidigare varit usel. Kommunerna blev statens verktyg för att förverkliga dessa mål. Det var under efterkrigstiden de kommunala allmännyttiga bostadsbolagen växte fram:

Den grundläggande tanken var att allmännyttans bostäder skulle vara tillgängliga för alla – oavsett social, ekonomisk, etnisk eller annan bakgrund. Staten skulle ge "stöd åt allmännyttans produktion eller socialisering på områden där enskild företagsamhet medförde misshushållning eller monopolism", som det står i regeringens efterkrigsprogram.

Idag är ungefär 46 procent av alla hyreslägenheter allmännyttiga. Här i Eskilstuna är det Eskilstuna Kommunfastigheter AB (KFAST) som ska stå som garant för denna sociala bostadspolitik som ska värna om att hyresgästerna får goda bostäder till rimliga hyror. Det är därför som Vänsterpartiet protesterar mot utförsäljning och privatisering av våra gemensamt ägda hyresbostäder.

På senare tid har det blivit en lönsam affär för olika privata företag att köpa upp bostäder, bland annat inom det så kallade "miljonprogrammet". Vad som oftast händer är att de nya ägarna genomför "konceptrenoveringar" som innebär att man bläser ut allt det gamla, även det som fungerar, och sedan gör en totalrenovering som innebär kraftiga hyreshöjningar.

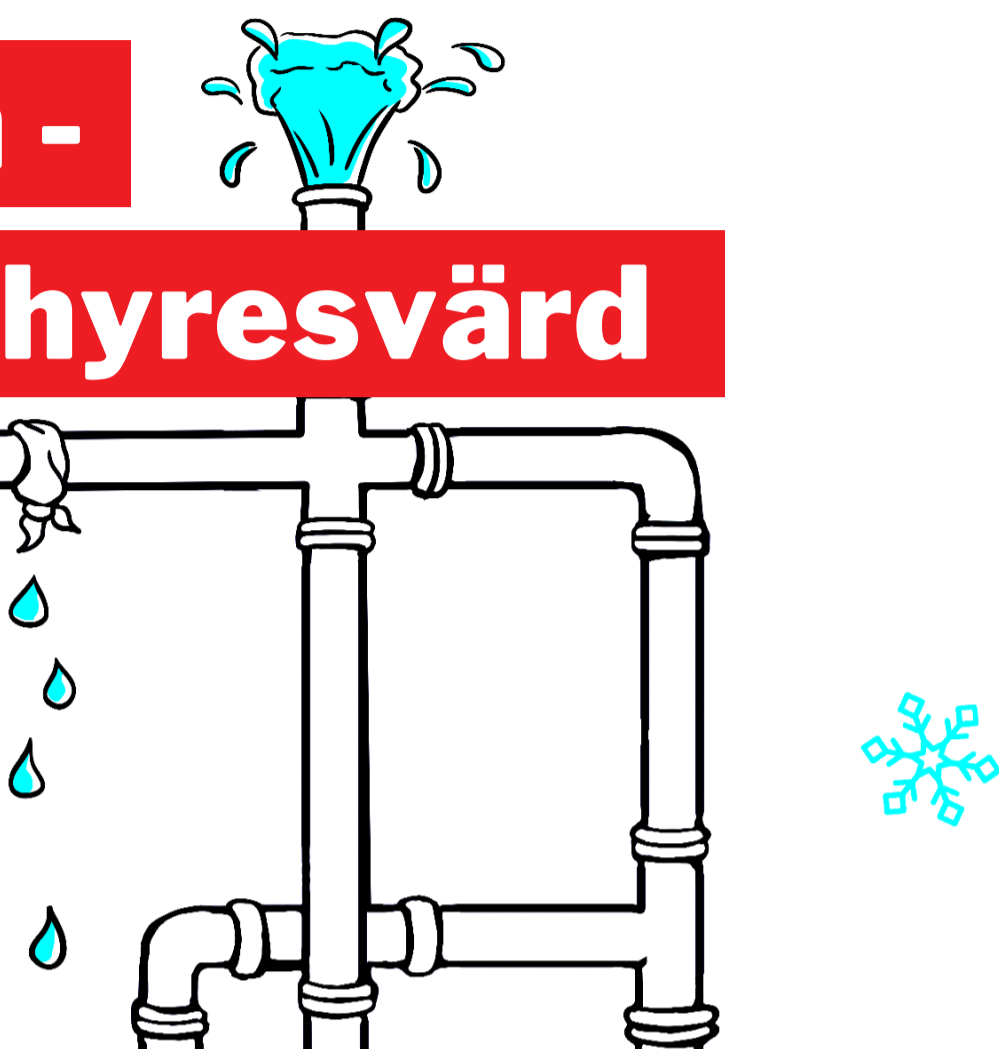
"Det vanliga är att hyrorna stiger med 25-70 procent, beroende på renoveringsnivå", säger Maria Kinder, förbundsordförande för Hyresgästföreningen.

Här i Eskilstuna är det nu den norska mångmiljardären Ivar Tollefsen och hans bolag Heimstaden AB som ska köpa närmare 600 av Kommunfastigheters bostäder, förutsatt att det går igenom i kommunfullmäktige den 17 september. Tollefsen har tjänat sina miljarder genom att köpa upp stora mängder hyresbostäder runtom i Europa. Ytterst är det hyresgästerna som betalar alla hans miljarder.

Vi i Vänsterpartiet säger nej till denna utförsäljning. Dels för att inte hyresgästerna ska drabbas av orimliga hyreshöjningar som gör att många inte längre har råd att bo kvar. Men också för att en privatisering innebär att kommunen släpper ifrån sig all beslutanderätt över bostäderna.

Vi är inte okritiska till Kommunfastigheter och allt man gör där men genom demokratiskt inflytande och samarbete med hyresgästerna vill vi förbättra och utveckla det kommunala bostadsägandet och det kan vi inte göra om vi säljer ut våra bostäder till privata bostadsbolag.

Heimstaden - möt din nya hyresvärd

I maj i år blev det klart att det norska bostadsbolaget Heimstaden köper Odlarskolan samt 559 lägenheter av Kommunfastigheter för en summa på 795 miljoner kronor. Samtliga lägenheter i Viptorp, och en del av lägenhetsbeståndet i Skogsängen, ingick i affären.

Men vilka är då Heimstaden? Det kan inte ignoreras att detta bolag under de senaste åren vart inblandade i ett antal kontroverser. Anklagelser om fifflande vid hyressättning och tillämpning av så kallade "konceptrenoveringar" är några av dem.

Beslutet om försäljning togs av den styrande majoriteten hösten 2019. De partier som motsatte sig en utförsäljning var Vänsterpartiet och Miljöpartiet. Sverigedemokraterna har varit kritiska mot utförsäljningens omfattning, som de tycker är för hög. Detta till skillnad från Socialdemokraterna, som inte haft en enda invändning mot utförsäljningen, i någon form.

Heimstaden leds av ett antal kända namn. Ägaren är en norsk man vid namn, Ivar Tollefsen. Tollefsen är god för 34 miljoner norska kronor, vilket gör honom till Norges 12:e rikaste man. I Norge har han gjort sig ett namn inte bara med sitt kapital, utan också med sina spektakulära Grönlandsexpeditioner och sitt kontinuerliga rallyutövande. Andra kända personer i bolagsledningen är Casper von Koskull, Kent Persson och Stefan Attefall.

"De partier som motsatte sig en utförsäljning var Vänsterpartiet och Miljöpartiet."

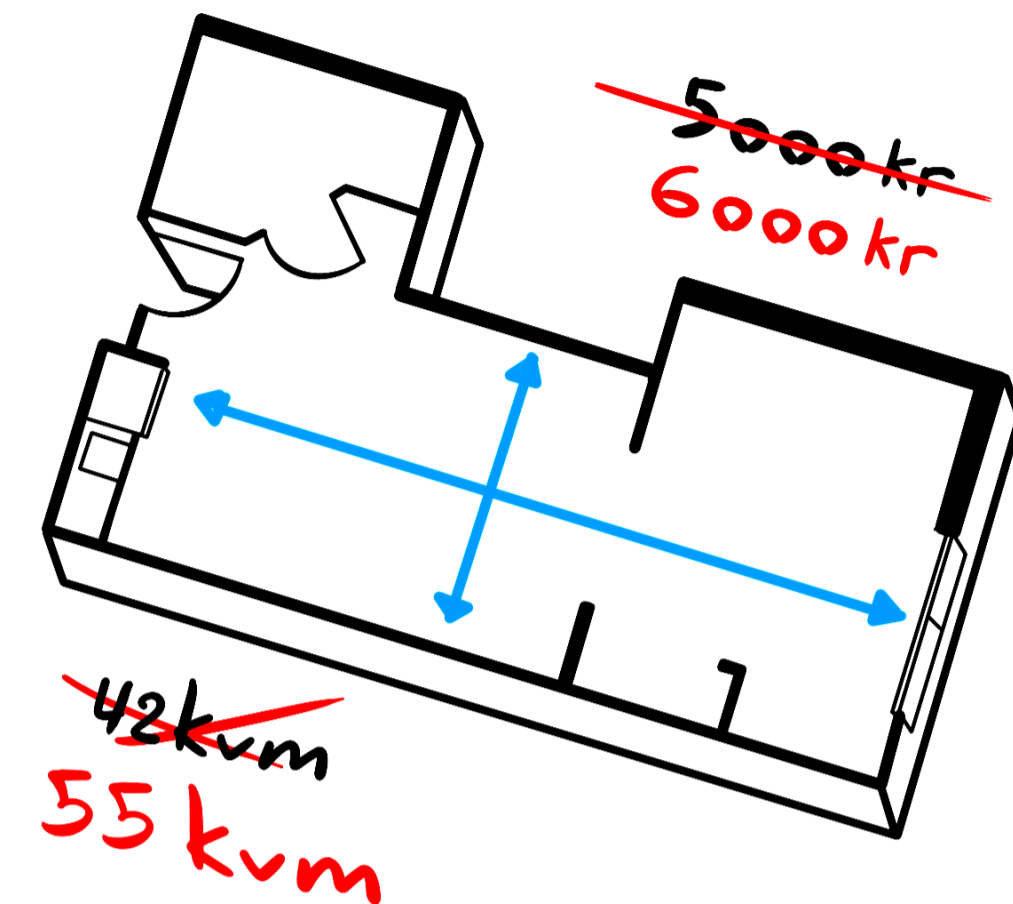
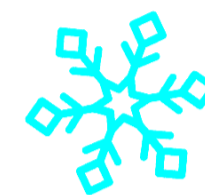
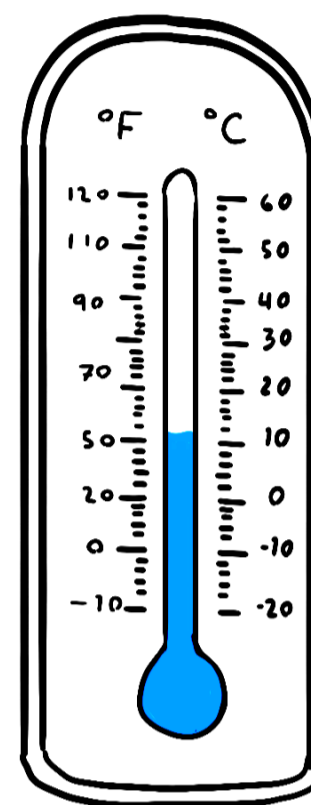
Heimstadens ledning

Casper von Koskull är bolagets styrelseordförande sedan maj i år. Han arbetar också för bankkoncernen Nordea, där han är verkställande direktör sedan 2016.

Moderaternas Kent Persson gick år 2016 från sitt jobb som partisekreterare, till att bli anställd som samhällspolitisk chef hos Heimstaden.

Stefan Attefall var kristdemokratisk bostadsminister 2010-2014. Attefall var personen som drev igenom den så kallade allbolagen, som säger att alla bostadsbolag ska drivas affärsmässigt. I praktiken innebär det att kommuner inte får gynna sina egna bostadsbolag ekonomiskt. Idag är Attefall anställd av Heimstaden som strategisk rådgivare.

Heimstaden är Norges största fastighetsbolag och har gjort sig kända för att tillägna sig stora kvantiteter vid ett och samma köp. I Umeå förvärvade bolaget år 2017 1601 lägenheter, och nyligen blev de Tjeckiens största fastighetsägare genom massiva uppköp. År 2007 blev Heimstaden utsedd till Sveriges sämsta hyresvärd av tidningen Hem & Hyra. Som grund för detta utpekande använde Hem & Hyra rapporter om undermåligt underhåll av bostäder samt bristande kommunikation med hyresgäster. Vid tidpunkten för utpekandet ägde Heimstaden bostäder främst i Skåne.

På senare år har de allt mer letat sig uppåt i landet. Det är framförallt i Norr- och Västerbotten Heimstaden har köpt bostäder. Heimstadens framfart i Norrland har inte gått obemärkt förbi. I Luleå har bolaget använt sig av metoden konceptrenovering för att maximera sina vinster. Lägenheter har renoverats och har sedan fått en hyreshöjning som innebär att hyran nästan dubblas.

En annan batalj som ägt rum mellan Heimstaden och dess hyresgäster i Luleå, är en konflikt kring bofonder. Enligt hyresgästerna ska fonderna ha vart vikta åt underhåll åt beståndets synnerligen slitna bostäder. Men Heimstaden säger sig inte veta av några bofonder. Några sådana ska aldrig ha ingått i köpet, hävdar bolaget. Heimstaden säger istället att de på eget bevåg, och i egen takt, ska stå för och finansiera underhållet.

Vad gäller underhållet av bostäder finns några exempel som svärtar ner Heimstadens rykte. I Uppsala äger bolaget studentlägenheter. Därifrån har rapporter sagt att Heimstaden tar ut oproportionellt hög hyra i jämförelse med andra uthyrare av studentlägenheter i samma stad. Klagomål om kalla lägenheter, dålig internetuppkoppling och lång väntetid vid serviceanmälan har också inkommit från Uppsala. Konflikten mellan Heimstaden och irriterade studenter har stundtals varit så hätsk, att bolaget hotat med att göra om studentlägenheterna till vanliga bostäder.

Även i Norge har Heimstaden mötts av kritik. Bolaget ska ha frångått norsk lag, som säger att kommunala bostadsbolaget alltid ska få första erbjudandet om köp så fort ett större bostadshus läggs ut till försäljning. Detta påbud ska Heimstaden ha kringgått och istället vänt sig till redan förutbestämda privata bostadsbolag, när de sålt delar av sina fastigheter.

"Lägenheter har renoverats och har sedan fått en hyreshöjning som innebär att hyran nästan dubblas."

En annan kontrovers i Norge som Heimstaden varit inblandad i är fall där uthyrningsannonser ska ha uppgett felaktiga uppgifter om lägenheternas storlek. Skillnaden på den reella storleken och den som uppgivits i annonsen ska i vissa fall ha vart så stor som nio kvadratmeter. Det finns även svenska exempel där Heimstaden ska ha manipulerat hyreskostnaderna. I dessa fall har bolaget skickat ut besked om de årliga hyreshöjningarna, trots att förhandlingarna med Hyresgästföreningen strandat. Med hot om vräkningar kände sig många hyresgäster tvingade att betala, trots att de höjda hyresbeloppen saknade legitimitet.

En vår av demonstrationer

I augusti 2019 gick den politiska majoriteten bestående av Socialdemokraterna, Moderaterna och Centerpartiet ut med att hyresrätter i Viptorp, Skogsängen och Torshälla skulle säljas ut. Hundratals Eskilstunabor har demonstrerat mot utförsäljningen av lägenheter under året. Demonstrationerna startade redan under hösten 2019, men kom att fortsätta långt in på våren. Under pågående kommunfullmäktigen kunde man höra slagord och tal utanför stadshuset. Deltog gjorde ett flertal partier och organisationer, men också många av de Viptorpsbor som drabbats direkt av försäljningen av sina hem. Vårens coronautbrott satte stopp för ytterligare demonstrationer på Fristadstorget, men protesterna har fortsatt genom digitala möten och kampanjer.

Hyllat integrationsprojekt läggs ner

Invandrare som vill lära sig svenska paras ihop med svenskar, så har det framgångsrika integrationsprojektet Språkvän Eskilstuna fungerat. Ett projekt som lett till nya vänskaper och hyllats stort i hela landet. Nu läggs Språkvänner av den politiska majoriteten bestående av Socialdemokraterna, Moderaterna och Centerpartiet. Istället hoppas de att projektet ska tas över av föreningslivet i Eskilstuna. Vänsterpartiet är kritiska till detta och menar att Språkvän är viktigt för integrationen. Förutom att invandrare lär sig svenska språket leder Språkvän också till möten mellan människor, något som Vänsterpartiet menar är viktigt för en bra integration.

Carina, du har varit med och organiserat folk, samlat in underskrifter, skrivit debattartiklar och pratat med lokalmedia. Hur känns det nu när beslutet om utförsäljning till Heimstaden kommer att tas på nästa kommunfullmäktige?

- Det känns nog rätt trööstlöst, för inte ett enda parti förutom Vänsterpartiet har opponerat sig. Så länge ingen opponerar sig i de två sista nämnderna så genomförs ju köpet.

(Notering: Miljöpartiet har motsatt sig en utförsäljning, men inte varit särskilt högljudda i frågan.)

Vad är det som känns trööstlöst med utförsäljningen till Heimstaden?

- Jag har varit varit ute och tittat litegrann efter både positiv och negativ kritik och jag har tyvärr inte hittat en enda positiv grej. Däremot finns det en grupp som heter "Vi som hatar Heimstaden" på Facebook som startades 2013 och där beskriver folk, alltså det är olika fallbeskrivningar på vad som verkligen har hänt och hur det har blivit behandlat. Det var ingen rolig läsning.

Det är golv som ruttar, det är rättor som inte utrotas, fuktskador. Plus att dom har skickat ut så kallade bluffakturor, och det oroar mig mest. Man skickar ut en hyresfaktura som är högre än den man egentligen ska betala. Jag vet inte riktigt hur det går till, men det har gjorts. Och folk har nästan blivit av med lägenheterna när dom inte vill betala. Dom har plockat ut saker och lagt det uppe på hyran. Om man till exempel har alla tv-kanalerna inbakade i hyran

som vi har här i Viptorp, så plockar dom ut det. Jamen, då är det 213 kr till.

Dom har även i några fall skickat ut nya kontrakt, har du haft en lägenhet på 40 kvadratmeter så är den helt plötsligt på 45 kvadrat och så höjer dom hyran. Så där skulle jag nästan rekommendera varenda människa som bor här att ta hit hyresgästföreningen eller vem det nu är som kan hjälpa till med att mäta lägenheten och så får man det bekräftat att det är det som står på ens kontrakt. För då har jag en känsla av att dom inte kan göra det. Det verkar inte vara världens seriösaste hyresvärd.

Däremot har vi fått ett jättefint välkomstbrev, men ja, sånt går ju att ändra på.

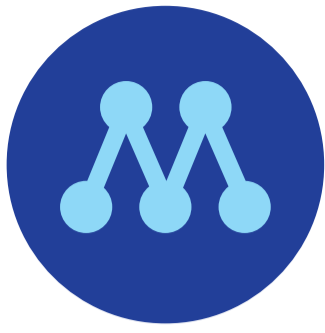
Vad stod det i det?

- Det stod väl det att dom önskade oss välkomna till Heimstadsfamiljen, att dom skulle ta hand om oss och det skulle inte hända någonting. Så har dom tydligen sagt på vartenda ställe då sen 2013 åtminstone, kanske längre, efter vad man såg i den där facebookgruppen "Vi som hatar Heimstaden".

Att den politiska majoriteten i Eskilstuna väljer att sälja 577 kommunala hyresrätter och att hälften av vinsten ska användas till att täppa till hål i budgeten. Vad säger du om det?

- Jag ifrågasätter att de här pengarna ska gå in i den ordinarie budgeten. Varför ska vi som bor i det här området stå för deras skulder? Det finner jag mycket märkligt.

De vill sälja våra hem

En stark allmännytta är avgörande för en social bostadspolitik, som i sig innebär minskade klassklyftor, motverkar segregerade bostadsområden och är en förutsättning för att klara bostadsförsörjningen.

Allmännyttan ägs och styrs genom kommunala bolag där vi väljer vilka som ska leda och fatta politiska beslut om allmännyttans utveckling. Att både som boende och som kommuninvånare kunna påverka utvecklingen av det vi gemensamt äger är en grundförutsättning för att tillgodose bra lägenheter med god standard till rimliga hyror.

Vi vill att de som bor i allmännyttan gemensamt ska vara med att utveckla och utforma sina kvarter och bostadsområden. Vi kan därför inte sälja ut våra bostäder bara för att de inte anses vara tillräckligt lönsamma. Vi bör istället satsa på dessa områden och på så sätt utveckla allmännyttan som en investering för framtiden. Detta är en långsiktig bostadspolitik som möjliggör nybyggnation och renoveringar utan stora hyreshöjningar som tvingar människor från sina hem.

Ju starkare allmännyttan är desto mer kan vi påverka bostadssituationen i kommunen. När kommunen äger en större del av hyresrätterna kan vi planera och utveckla tillgängligheten för bra hyresrätter i blandade områden. Vi kan göra detta utefter den typ av behov av bostad som efterfrågas och samtidigt säkerställa att vi inte skapar segregerade områden.

Bostäder efter befolkningens behov, inte bostadsbolagens vinster.

Bli medlem i vänsterpartiet:
[Vansterpartiet.se/engagera-dig/](https://vansterpartiet.se/engagera-dig/)

Eskilstuna inte till salu:
facebook.com/etunaintetillsalu

